

INFORMACIJA

O NAMJERI VLADE CRNE GORE ZA OTKUP AKCIJA „MONTENEGROBERZE“ AD PODGORICA

Opis stanja

Vlada Crne Gore je u prethodnom periodu usvojila dvije informacije u vezi sa učešćem Države na tržištu kapitala. Nakon Informacije o namjeri Vlade Crne Gore za otkup akcija „Montenegroberze“ AD Podgorica u vlasništvu „Atlas banke u stečaju“ ad Podgorica, data je saglasnost da se kupe akcije pomenutog akcionara, kao dio vlasničke strukture u Berzi.

Na ovaj način, Država je stekla 5.79% vlasništva i dobila mogućnost da preko svog predstavnika aktivno participira na Skupštinama akcionara „Montenegroberze“. Procedura izbora članova odbora direktora je u toku, pa se tokom jula očekuje skupština akcionara ovog akcionarskog društva, kao i formalizacija prisustva Države u vlasničkoj strukturi.

Kroz navedene aktivnosti došlo je do institucionalnog prisustva države na ovom tržištu. Pored praćenja opštih uslova za razvoj tržišta kapitala (makroekonomska i politička stabilnost, trend rasta GDP-a) neophodno je fokusirati se na oblasti koje predstavljaju slabosti pozicije tržišta kapitala. To se prije svega odnosi na nepostojanje adekvatnog finansijskog znanja u široj populaciji, kao i na činjenicu da se velika imovina potencijalnih investitora nalazi u formi bankarskih depozita. Saradnja nadležnih institucija, koja podrazumijeva aktivnost menadžmenta Berze, mora doprinijeti promjeni pomenutih trendova. Prisustvo predstavnika Države u menadžmentu ovog akcionarskog društva, može doprinijeti ubrzanju ovog procesa. Podsjećamo da je prilikom osnivanja Berze, država bila među prvim akcionarima.

Vlasnička struktura „Montenegroberze“ AD je takva da udio od preko 50% imaju investiciona društva čiji akcionari ne mogu da ostvaruju prava koja im pripadaju po osnovu vlasništva nad akcijama u „Montenegroberzi“, a po osnovu sudskih odluka o blokadi imovine.

Akcionari ID-OIF „Atlas Mont“ sa 33,55%, ID „CG Broker-diler“ AD sa 17,26% i DOO „Atlas Grupa“ sa 6,17% učestvuju u vlasničkoj strukturi Berze, što u sumi čini ukupan vlasnički udio od 57,55% onih lica koja trenutno ne mogu ostvarivati prava koja im pripadaju po osnovu vlasništva nad akcijama u „Montenegroberzi“ (npr. onemogućeno je raspolaganje akcijama i glasanje na Skupštini akcionara), po osnovu odluke Suda o blokadi imovine, a do okončanja sudskih postupaka koji se odnose na Atlas grupu i lica povezana sa istom.

Na osnovu gore navedenog, potpunu kontrolu nad „Montenegroberzom“ AD Podgorica trenutno ostvaruju manjinski akcionari.

Opravdanost kupovine akcija

Investicioni fondovi se u budućnosti mogu posmatrati kao jedan od najznačajnijih faktora u stimulanju trgovine na Berzi. Saradnja Berze sa Komisijom za tržište kapitala i Ministarstvom finansija je od ključnog značaja za kreiranje optimalnog pravnog okvira, na čemu se kroz pripremu seta zakonskih rešenja aktivno radi. Kroz stimulanje rada investicionih fondova, neophodno je kreirati ambijent za njihovo ulaganje u dugoročne hartije od vrijednosti. Takođe, Crnu Goru očekuje reforma penzionog sistema, te kreiranje privatnih penzionih fondova, koji mogu imati aktivnu ulogu na Berzi. Penzion fondovi su pored investicionih fondova glavni generetari berzanskog prometa u svijetu.

Dakle, proaktivna uloga Države u sferi javnih finansija podrazumijeva prisustvo i na tržištu kapitala.

S obzirom da je u poslednjih nekoliko mjeseci vidljiv značajan pomak u tom pravcu i da je intencija Države da u budućnosti uzme još veće učešće na tržištu kapitala, za očekivati je da u saradnji sa institucijama tržišta kapitala (Montenegroberza i CKDD) koordinirano radi na stvaranju povoljnijeg i sigurnijeg ambijenta za investiranje.

Zbog navedenog, nameće se kao logičan zaključak da Država uđe u vlasničku strukturu „Montenegroberze“ u što većem procentu, što bi dovelo do vraćanja povjerenja i sigurnosti u tržište kapitala, a sa druge strane Državi omogućilo da se jeftinije i lakše zadužuje na domaćem tržištu kapitala.

S tim u vezi, a shodno aktuelnoj ponudi, Država je u mogućnosti da otkupi akcije od manjinskih akcionara Prva banka Crne Gore AD Podgorica (3,73%) i fizičkog lica Lenke Zec (1,44%), što ukupno iznosi 5,17% vlasničke strukture.

Država ima i ekonomski interes za otkup pomenutih akcija, jer trenutna kapitalizacija „Montenegroberze“ iznosi 2.011.011,00€ (1 akcija = 600,00€) dok je ukupna aktiva (imovina Montenegroberze) po bilansima na 30.09.2022. godine 2.532.003,00€, od čega samo na stavku gotovina otpada cca 1,5 mil. €.

Ukoliko bi Država preuzela pomenuti paket akcija (176 akcija x 600,00€) ukupno bi platila 105.600,00€, što bi joj sa već stečenih 5,79% vlasništva omogućilo ukupan udio u vlasničkoj strukturi od preko 10%, uz već obezbijeđeno pravo na sazivanje Skupštine akcionara i predlaganje člana Odbora direktora. Na ovaj način Država bi imala aktivnu poziciju u odlučivanju o svim bitnim pitanjima daljeg razvoja tržišta kapitala.